

Södertörns tingsrätt
Avdelning 1

SÖDERTÖRNS TINGSRÄTT
Avdelning 1

INKOM: 2025-10-31
MÅLNR: B 5009-24
AKTBIL: 37

Mål nr B 5009-24; nu fråga om yttrande över avvisningsyrkande

Förelagd att yttra mig över tingsrättens aktbilaga 29 får jag härmed anföra följande.

Bakgrund

Den 17 februari 2025 väcktes åtal mot bl.a. XXXXXXXXXXXX rörande grov förgripelse mot tjänsteman och grovt förtal för att han, tillsammans och i samförstånd med annan person, på ett flertal olika hemsidor skrivit och/eller publicerat nedsättande uppgifter om en viss tjänsteman. XXXXXXXXXXXX har härefter yrkat att tingsrätten ska avvisa åtalet mot honom eller i vart fall den åberopade bevisningen. Grunden för yrkandena är att de aktuella hemsidorna utgör medietjänster som omfattas av EU:s mediefrihetsförordning (EMFA) och att bevisningen som åberopas har insamlats i strid med efterforskningsförbudet i EMFAs artikel 4.3.

Inställning

Yrkandena bestrids.

Grunder

Grunderna för bestridandet är att EMFA inte är tillämplig i det här fallet, att den åberopade artikeln inte var gällande vare sig vid bevisningens inhämtande eller åtalets väckande, att det inte föreligger något brott mot den åberopade artikeln och att det under alla förhållanden saknas skäl för avvisning av såväl åtal som bevisning.

EMFA är inte tillämplig

Syftet med EMFA är att främja mediemångfald, skydda journalister och säkerställa att medieföretag kan verka oberoende, utan politisk eller ekonomisk påverkan. EMFA innehåller regler som bl.a. ska skydda mediers redaktionella

oberoende mot otillbörlig politisk påverkan, förbättra skyddet för källor, stärka insynen i medieägande samt säkra oberoende public service.

Enligt EMFAs artikel 1 med rubriken ”Innehåll och tillämpningsområde” anges bl.a. att det i förordningen fastställs gemensamma regler för en väl fungerande inre marknad för medietjänster, samtidigt som medietjänsternas oberoende och mångfald skyddas. Artikel 2 definierar begreppet medietjänst som ”en tjänst enligt definitionen i artiklarna 56 och 57 i EUF-fördraget, där tjänsten eller en särskiljbar del av den har som huvudsakligt syfte att i informations-, underhållnings- eller utbildningssyfte, och oavsett teknik, tillhandahålla allmänheten program eller presspublikationer för vilka en leverantör av medietjänster bär det redaktionella ansvaret.”

Vidare formulerar den återopade artikel 4.3 rättigheter för ”leverantörer av medietjänster”. Enligt artikel 2 definieras en sådan leverantör som ”en fysisk eller juridisk person vars yrkesmässiga verksamhet är att tillhandahålla en medietjänst och som har det redaktionella ansvaret för valet av innehåll för medietjänsten och som avgör hur det ska struktureras”.

Av förordningens skäl 9 framgår följande (undertecknads kursiveringar). ”I denna förordning bör definitionen av medietjänst *begränsas till tjänster enligt definitionen i EUF-fördraget* och alltså omfatta alla former av *ekonomisk verksamhet*. Definitionen av medietjänst bör särskilt omfatta tv- eller radiosändningar, audiovisuella medietjänster på begäran, ljudpoddar eller presspublikationer. Den *bör inte omfatta användargenererat innehåll som laddas upp på en onlineplattform*, såvida det inte sker inom ramen för en *yrkesmässig verksamhet som normalt tillhandahålls mot ersättning*, oavsett om den är ekonomisk eller av annan art. [...] Eftersom verksamheten för leverantörer av medietjänster på den inre marknaden kan se olika ut bör definitionen av leverantör av medietjänster dessutom omfatta ett brett spektrum av *professionella medieaktörer* som omfattas av definitionen av medietjänst, inbegripet frilansare.”

I skäl 11 anförs vidare att ”[p]å den digitala mediemarknaden skulle leverantörer av videodelningsplattformar eller leverantörer av mycket stora onlineplattformar kunna omfattas av definitionen av leverantör av medietjänster”.

Det är mot denna bakgrund uppenbart att de aktuella hemsidorna inte är sådana att de faller under EMFAs tillämpningsområde och att EMFA således inte är tillämplig i det förevarande fallet.

Artikel 4.3 började gälla först den 8 augusti 2025

EMFA trädde i kraft i maj 2024 och de flesta av förordningens bestämmelser, inklusive den återopade artikel 4.3, började gälla den 8 augusti 2025. Detta följer av artikel 29. Den återopade artikeln var alltså inte gällande vare sig vid bevisningens inhämtande eller åtalets väckande och kan därför inte ligga till grund för ett beslut om avvisning.

Det föreligger inget brott mot artikel 4.3

Om domstolen trots ovanstående skulle finna att EMFA och artikel 4.3. i och för sig är tillämpliga på de aktuella hemsidorna görs det gällande att artikeln inte täcker den aktuella situationen.

Artikel 4.3, som stipulerar rättigheter för leverantörer till medietjänster, anger att "[m]edlemsstaterna ska säkerställa att journalisters källor och konfidentiella kommunikation skyddas på ett effektivt sätt". I artikeln anges också vissa uttryckliga åtgärder som inte får vidtas av medlemsstaterna.

Det är enligt undertecknads uppfattning tydligt att inte någon del av den bevisning som har återopats kan sägas innebära efterforskning av någon källskyddad person. Detta gäller även p 3 som består av svar från webbhotell för att bevisa kopplingen mellan de tilltalade och de aktuella hemsidorna, och därmed ansvaret för desamma. Bevisningen innebär alltså inte ett efterforskande av källa och står inte i strid med EMFA eller dess syfte.

I aktbilaga 29 har anförts att artikel 4.3. uttryckligen förbjuder medlemsstaterna att efterforska "redaktionella kopplingar eller annan information som kan identifiera de personer som står bakom en medietjänst". Påståendet bestrids. Artikel 4.3. innehåller inte någon sådan formulering och tvärtom är ett av syftena med förordningen att synliggöra vilka som är leverantörer av medietjänster, varför direktivet ålägger dem en rad skyldigheter för att öka transparensen i dessa delar. Se här till direktivets artikel 6 och skäl 32 som anger att "[d]et är mycket viktigt att mottagare av medietjänster med säkerhet vet vem som äger och ligger bakom medier [...]".)

Sammanfattningsvis föreligger det inte något brott mot EMFAs artikel 4.3.

Det saknas grund för avvisning

Även om domstolen skulle anse att EMFA och artikel 4.3 är tillämpliga på de aktuella hemsidorna och att bevisningen har införskaffats i strid med nämnda artikel, saknas grund för avvisning av åtal och bevisning.

Ett *åtal* ska enligt 45 kap 8 § rättegångsbalken avvisas om det är uppenbart att det föreligger ett rättegångshinder.

Bevisning kan enligt 35 kap 7 § rättegångsbalken avvisas om den omständighet som en part vill bevisa är utan betydelse i målet, om beviset inte behövs, om beviset uppenbart skulle bli utan verkan, om bevisningen med avsevärt mindre besvär eller kostnad kan föras på annat sätt eller om beviset trots rimliga ansträngningar inte kan tas upp och avgörandet inte bör fördröjas ytterligare.

Ett eventuellt brott mot artikel 4.3. gör inte att vare sig rättegångshinder eller någon av situationerna i 35 kap 7 § rättegångsbalken föreligger. Istället får bevisningen åberopas i enlighet med den fria bevisföringen och dom meddelas med beaktande av eventuella fel begångna under förundersökningen.

Angelica Runesson